

FOAIA POPORULUI

Organul partidului național-țărănesc.

Prețul gazetei :	Redacția și administrația :	Inseratele :
Pe an 15 cor.	Cernăuți, strada Catedralei 6.	Un rând petit odată 40 bani
Pe jumătate de an 8 "		De două ori . . 70 "
Pentru străinătate 20 "	Apare în fiecare Duminică.	De trei ori . . 100 "
		Un număr costă 30 bani.

Aurel Onciul.

Pământ.

Dintre cele 199.185 proprietăți din Bucovina cu 1 044.220 ha cuprind :

până la 0.5 ha	77.165	sau 38.74%	cu 18.431 ha	sau 1.77%
de la 0.5 până la 1 h	40.814	20.79	29.121	2.79
" 1 " 5 h	62.698	31.56	140.954	13.50
" 5 " 100 h	17.666	8.77	228.206	21.85
peste 100 ha	842	0.44	627.508	60.09

180.677 de proprietăți țărănești de 0—5 ha, deci 90.71% din toate proprietățile nu cuprind deci mai mult de 188.056 ha, deci în mijloc de proprietate câte 1 ha.

Împărțirea aceasta a pământului nu este numai în dauna țăranilor, cari au cu mult prea puțin pământ, ci și în lipsa obștiei, pentru că se produce prea puțină pâne.

Căci după cercetările făcute de învățatul Jensen în Danemarca, istrava pământului se urcă :

la proprietățile	din pricina clădirilor la	din pricina părașinii la	la olaltă la
de 0.5 până 1 ha,	21.3%	0.5%	21.8%
" 1 " 5 ha,	2.1 "	11.8 "	13.9 "
" 5 " 100 ha,	0.8 "	18.4 "	19.2 "
mai mari de 100 ha	0.4 "	47.7 "	48.1 "

Proprietarii mari lucră deci numai jumătate din proprietatea lor, pecând țăranul ară fiecare petec și produce astfel mai mult. Și mai mare este deosebirea la prasila vitelor. Căci după cercetările aceluiași învățat, se cresc pe un pământ de 100 ha la proprietățile

până la 5 ha	76 vite cornute,	91 porci,	1148 gobăi,
de 5 până 100 ha	36 " "	42 " "	269 " "
mai mari de 100 ha	12 " "	118 " "	46 " "

Țăranul crește deci de patru ori mai multe vite cornute, de cinci ori mai mulți porci și

chiar de douezeci și cinci de ori mai multe gobăi decât proprietarul mare.

Cifrele acestea sunt de ajuns spre a dovedi că țăranul gospodărește cu mult mai bine, decât boierul, și că îndeosebi mărimea de 5 ha sau de 5 fălci este cea mai potrivită pentru gospodărie. Căci pământul acesta, țăranul îl poate lucra cu brațele sale și ale familiei sale, fără să aibă lipsă de lucrători străini, cari tocmai la drac nu se pot căpăta. Lucrând el însuși, el nu numai mărește pentru sine și obștia întreagă produsul pământului, ci folosește și mai bine munca sa. Căci, având în mijloc numai 1 falce de pământ, ca azi, el, dacă samână grâu sau săcară, lucră numai prin 20 de zile, dacă însă samână păpușoiu, cel mult prin 45 de zile pe an. Toată cealaltă vreme o prăpădește, parte pentru că ca gospodar nu voiește să muncească ca palmaș la alții, parte pentru că, precum în părțile românești, nici nu găsește alt lucru. Având însă 5 fălci, el la pânea albă poate munci prin (5 x 20 =) 100, iar la păpușoiu chiar prin (5 x 45 =) 225 de zile pe an. Prin munca aceasta el însă nu numai încințește rodul, ci agonisește la sine o mulțime de bani; căci dacă se socotește ziua numai cu 5 cor., el câștigă, față de munca unei singure fălci, la pânea albă (4 x 20 x 5 =) 400, iar la păpușoiu (4 x 45 x 5 =) 890 cor. pe de asupra, care fără de a avea 5 fălci nu le-ar putea agonisi nici odată. În împrejurările acestea este așadar de dorit atât spre folosul gospodarilor, cât și a obștiei, ca toate gospodăriile țărănești mai mici de 5 fălci să se întregască până la mărimea aceasta.

Și prilejul, de a atinge scopul acesta, este

azi cât se poate de potrivit. Războiul adică, pe de o parte a sporit mereu prețul locurilor boierești, încât proprietarii le pot vinde cu câștig; pe de altă parte însă, el a nimicuit toate curțile, vitele și uneltele, cu un cuvânt toate lucrurile de neapărată trebuință pentru a purta mai departe gospodăria și a urcat așa de tare prețurile pentru cumpărarea lor din nou, încât boierii nu sunt în stare să le plătească. Dacă vroiesc să mai gospodăresc, nu le rămâne decât să vânda o parte a moșiei.

Țeranii, la rândul lor, au adunat în războiu o mulțime de bani gata cu cari nu știe ce să înceapă. Mai bun chip pentru ei, de a se folosi de banii adunați, nu poate fi decât de a cumpăra pământ. Dorințele boierilor și ale țeranilor se împreună deci. Dacă totuși și unii și alții încă nu au izbutit a vinde și parcela pe de o parte sau a cumpăra pe de altă parte pământ, vina este, că boierii de rând nu au nici mijloacele nici capitalurile de trebuință pentru parcelare, pecând țeranii numai cu greu se pot împreuna la o cumpărătură comună.

Toate greutatele acestea le poate înlătura lesne banca țerii. Ea-i doară deprinsă cu parcelări și are puțință de a scoate toate capitalurile de trebuință. Drept aceea comitetul țerii a și însărcinat-o să iaie în mâna ei parcelarea.

Spre scopul acesta banca țerii chiar în zilele acestea trimite câte o scrisoare tuturor proprietarilor de moșii și fondului religionar cu rugămintea, de a-i împărtași, cari locuri vroiesc să le vândă și cu ce preț. Primind răspunsurile, ea îndată va da știre țeranilor, atât prin gazetă, cât și prin adunări ținute în satul cutare și în cele din împrejurime, cari locuri se pot cumpăra cu falcea și cât se cere de falce. Neajungând prețurile date de țerani cela cerut de proprietar, banca va mijloci neguțări între țeranii cumpărători și proprietarul ce vinde, până se vor înțelege asupra prețului. După ce se vor fi înțeles, banca îl va plăti în bani gata pe proprietar, va curăți tabula de dătorii, va parcela moșia cumpărată, va scrie parcelele pe numele cumpărătorilor și le va da împrumuturile ce le trebuiesc cumva.

Lucrurile aceste se vor petrece în câteva luni. Până atunci gospodarii să-și păstreze bine banii gata ce-i au, ca să poată plăti arvunile și cumpărându-și locurile de trebuință până la 5 fălci, să se cuprindă mai bine.

Cuvintele lui Hindenburg.

Mareșalul german Hindenburg a adresat următorul apel către armata și poporul german:

Stăm în luptă grea cu dușmanii noștri. Dacă numărul mai mare de soldați ar fi hotărât biruința, atunci Germania ar fi fost de mult sfărâmată. Însă dușmanul știe, că, Germania nu poate fi răpusă prin puterea armelor și că spiritul ce domnește în armata și poporul nostru ne fac neînvinși. De aceea a început acum și lupta împotriva sufletului poporului german. — Vrea să-l otrăvească ca astfel să pierdem curajul. Acest plan al inamicului nu trebuie luat cu ușurință, căci lupta aceasta în potrive sufletului nostru o duce cu felurite arme. Frontul nostru nu este numai bombardat cu ghiulele de tun, ci și cu fel de fel de manifeste și apeluri. Aeroplanelor inamice aruncă felurite tipărituri spre a otrăvi sufletul soldaților noștri. În Mai au fost aruncate 84.000 asemenea tipărituri, în Iunie 120.000, în Iulie 300.000, adică tot mai mult. Pe asemenea căi caută să zdruncine credința poporului nostru în dreptatea cauzei noastre și în biruința finală. Dar inamicul atacă și populația dinapoia frontului, răspândind cele mai sfruntate minciuni. De aci le află cei ce vin acasă în concediu și apoi le duc înapoi pe front. Pe cei fricoși inamicul îi sperie cu vorbe ca: Războiul vostru este zadarnic, America vă va da ultima lovitură, submarinele voastre nu fac parale, clădim vapoare mai multe decât puteți voi distruge, negoțul vostru este distrus, după război nu vă vom da materiale și așa industria voastră se va prăpădi, coloniile nu le mai căpătați înapoi și altele. Așa zice dușmanul. Însă de fapt cum stau lucrurile? La răsărit am silit pe inamic să facă pace și suntem destul de tari să facem și în apus acelaș lucru, cu toate că sunt și americanii acolo. Însă trebuie să fim tari și uniți. Și credința noastră către aliații noștri vrea să o zdruncine dușmanul. El nu știe ce va să zică credința germană și cuvântul de onoare german, fiindcă el singur jertfește pe aliații săi. De aceea: Popor german și armată germană! Dacă vă cade în mână asemenea otrăvă sufletească, nu uitați nici o clipă că vine din mâna dușmanului!

Armata și patrie germană, apărați-vă!

Marele cartier, 2 Sept. 1918.

Hindenburg, feldmareșal.

Președintele țerii către funcționari.

Președintele țerii, contele Ezdorf, care înțelege rostul vremurilor și are inimă pentru nevoile și necazurile oamenilor, a dat poruncă la funcționarii săi, cum să se poarte cu acei oameni, cari vin pe la cele diregătorii cu vr'o dorință. Adese am putut observa, că funcționarii nu-i tratau pe țeranii noștri cu omenie, ci-i scoteau fără ispravă din casă.

Președintele țerii, recunoscând, că în timpul de față funcționarii sunt prea încărcăți cu lucru și că nu sunt destui funcționari, cere totuși că funcționarii, cu inimă și cu răbdare să asculte pe fiecare, care vine la diregătorie cu o rugămintă, deoarece în împrejurările de azi e de cea mai mare însemnătate, ca în populațiune să se menție conștiința, că la diregătorie poate afla înțelegere și interes pentru afacerile sale. De aceia șefii diregătorii trebuie să instrueze bine pe funcționarii supuși și să li dea timp de ajuns pentru a putea asculta partidele venite.

Se vor hotări ore anume pentru aceasta ș. a. în număr suficient. Dar' și afară de orele de oficiu funcționarul să nu refuze serviciul, dacă e o afacere grabnică sau dacă omul vine de departe. În circulația cu partidele se vor înlătura toate formalitățile birocratice. Funcționarul trebuie înainte de toate să aibă în vedere, de a da într'adevăr sprijinul cerut. De aceia de obicei nu se va cere prezentarea unei petițiuni, ci se va rezolvi cererea pe calea cea mai scurtă. »Puține șiruri, precize, scrise de funcționar vor face mai bune servicii, decât petițiuni, pentru cari omul trebuie să se munciască mult, eventual să plătească bani grei, și cari după aceia nici nu corespund și trebuie întregite prin cercetări îndelungate. Ajutorul ce se va da astfel, e cu atât mai mare, că e știut, că o parte mare a partidelor nu știe a scrie sau nu știe a face o petiție. Mai departe nu ajunge, de a rezolva actul, ci este de trebuință, de a arăta omului drumul, pe care mai degrabă poate ajunge la ținta dorită. De obicei, dacă va fi destulă bunăvoință, va fi cu puțință a împlini dorințele, fie în totul sau măcar în parte, într'o formă sau alta; sau cel puțin a-i da o lămurire clară despre ce se poate și ce nu. Cererile cari nu se pot împlini, se vor respinge, fără să se facă nădejde zădarnică, în schimb însă toate celelalte trebuie căutate cu atât mai mare sirguință.

Și aci domnii funcționari trebuie să aibă în vedere, că populațiunea greu năcăjită a țerii acesteia greu încercate în războiu are dreptul, nu numai de a fi ascultată, ci și de a fi ajuto-rată cât de larg; că e datoria diregătoriiilor, să-i dea ajutor în marginile acțiunilor statului și că sarcinile aceste sunt cu atât mai ușoare, știut fiind, că populațiunea țerii răsplătește cu mulțumită silințele autorităților.

Sălutăm cu mare căldură cuvintele inimoase ale președintelui țerii și avem nădejde, că funcționarii pe la cele diregătorii își vor însemna odată ordinele primite dela președinte. Țeranul nostru trebuie să știe, că el are dreptul să ceară, ca funcționarul să-i asculte dorințele și să-i ajute. Și mai ales, că funcționarul și fără o poftire scrisă trebuie să-i primească jaloba sa, că funcționarul singur trebuie să scrie, ceia ce-i cere omul. Știm doară, că la sate și prin târguri țeranii cheltuiesc o mulțime de bani pe poftiri, ce li scriu niște scriitorăși, cari nici ei nu înțeleg bine treaba. În cele mai multe cazuri poftirile aceste nu sunt bune și țeranul rămâne păgubaș. Acuma treburile se schimbă. Funcționarul nu poate să-l scoată pe om din cancelarie, spunându-i să facă o poftire în scris. Funcționarul singur trebuie să scrie cele ce cere omul. Aceasta e o înlesnire mare, pentru care țeranii noștri îi vor rămânea mulțamitori președintelui țerii.

Despre Basarabia.

Din Iași se comunică ziarului »Foaia Poporului Român« din Budapesta:

Cu prilejul unei întrebări a d-lui deputat Văgăunescu cu privire la situația din Basarabia au vorbit în Camera română d-nii miniștrii basarabeni Ciugureanu și Inculeț.

Dl Ciugureanu a spus că boerimea basarabeană e străină de sentimentul național și că afară de Vasile Stroescu și alte câteva excepții, ceilalți proprietari de dincolo de Prut sunt cu totul rusificați.

Probă este, spune ministrul basarabean, că ei au primit războiul Rusiei cu mare entuziasm. Moldovenii din jurul »Cuvântului Moldovenesc« au primit vestea războiului cu strângere de inimă, fiindcă știau că victoria Rusiei țariste e înmormântarea definitivă a idealului românesc.

Iată cum, spune d. Ciugurean, fără să ne fi înțeles, naționaliștii basarabeni și membrii majorității conservatoare erau de aceeași părere: realizarea idealului nostru comun nu se poate face decât prin descompunerea colosului rus.

În chestia agrară, d. Ciugurean afirmă că conștiința basarabeană rămâne la actul de legământ cu patria-mumă.

*

Dl Inculeț a luat cuvântul pentru a atenua unele din reflecțiile prea pesimiste a colegului său.

Dl Inculeț și-a exprimat cu tărie speranța că Basarabia se va contopi curând în totul cu patria-mumă. Sunt unele nemulțămiri trecătoare — provocate pe alocuri de jandarmi — dar ele nu pot amenința cu nimic hotărârea Românilor de dincolo de Prut de a rămâne mereu sub drapelul României maice!

*

Nevoit de această discuție neașteptată, președintele consiliului cere cuvântul:

Dl Marghiloman a început prin a spune că dezbaterile e oarecum anormală, provocată de inexperiența parlamentară a tinerilor săi colegi basarabeni. Era firesc că d-ilor să lase întâi pe d-l Văgăunescu să spună tot ce are de spus și apoi să răspundă.

Dar, președintele consiliului zice că primește totdeauna situația așa cum se prezintă. —

Deci, s'a adus în discuție situația din Basarabia, s'o discutăm!

Numai un lucru să avem sub luarea noastră în seamă: că e aceasta o chestie foarte plâpândă. Să știm că oricare cuvânt al nostru are răsunet până departe și că trebuie să punem strajă gurei noastre și pază la gândirea noastră.

Înainte un mic amendament la declarațiunile d-lui Ciugureanu: nu pot vedea în toți proprietarii basarabeni niște răsvrățiți și niște inamici ai României. I-am văzut. Majoritatea lor mi-a vorbit ca oameni și ca Români cari sunt cu inima și cu gândul la datoria românească din ceasul acesta. D-l. Ciugureanu îi numește »boeri«. De ce? Erau între dâșii și țărani.

Că în timpul luptei de dezvoltare — care a înscris numele lui Inculeț și al lui Ciugureanu de veci în istoria Patriei. Unii dintre proprietari au închinat țarului viața și averea lor! Aceia erau supuși ruși, cetățeni ai fostului imperiu. Dar, scumpii mei colegi, au fost unii

cari aice în țara liberă, ca români, au făcut țarului același jurământ.

Marii proprietari basarabeni ar dori să scape cât mai mult din proprietățile lor, — e un sentiment legitim.

Din conversațiunile ce am avut cu cei veniți aici în Iași, am aflat că între altele ei ar dori că ocupația proprietăților lor de către țărani să fie transformată cât mai repede în vânzare. Nu li lipseau nici argumente.

Dar, aceasta e o chestie de seama justiției și legislației viitoare. În ce mă privește, afirm: sunt om de onoare, și vă asigur că după făgăduiala dată, până la Constituantă, nu mă ating și nu mă voi atinge de orânduirea proprietății în Basarabia.

Au mai cerut proprietarii că renta să fie plătită lor însăși și nu semstvelor cum s'a făcut până acum. Chestie de administrație! Am recomandat-o comisarului general, care în unire cu autoritățile locale îi va găsi o soluție justă.

Plecând dela mine am dat proprietarilor o povață: au făcut un rău, că s'au izoltat de popor și trebuie să reîntre în popor. Le-am mai spus să participe la alegerea pentru a se înfrăți cu opinia publică basarabeană.

Nu știu dacă i-am convins, dar cred că povața mea e mai bună decât absenteismul pe care îl practică dâșii.

Căldura, pasiunea cu care au vorbit miniștrii basarabeni, e explicabilă, ei sunt fructele imediate ale revoluției, revoluție pe care au făcut-o cu fapta și nu cu vorba. Ei sunt încă calzi, încărcăți de virtețile luptei de clasă. Dar, eu, eu reprezint România unică, eu nu mă pot lăsa robit în lupta de clase, eu trebuie să fac armonia tuturor claselor în vedere propășirii naționale a tuturor.

Sunt oarecum metehne, — firește. nu se organizează o țară peste care a trecut vântul revoluției cu câteva luni de activitate. Trebuie încordarea tuturor și voința unită a celor de aici cu acelor de dincolo pentru a face Basarabia a Românilor, a României unice, cu toate că sunt atâtea care râvnesc.

Ce se petrece în Rusia?

După ce la Moscva a fost omorât ambasadorul german Mumm și la Kiev comandantul suprem al oștirilor germane din Ucraina Eichhorn, acuma și un ministru (comisar al po-

porului) rus Urițchi a căzut jertfă atentatelor elementelor ruse, care nu sunt înțelese cu guvernarea lui Lenin și Troțchi. Și asupra lui Lenin s'a făcut un atentat, (încercare de omor) în urma căruia Lenin a fost greu rănit. Acuma guvernul rus, condus de Troțchi, până ce se va însănătoșa Lenin, face cele mai aspre represalii. Înțelegând, că toate răsvrătirile și atentatele sunt pornite de niște agenți francezi și englezi, cari voiesc ca dușmanii noștri să pescuiască în tulbure, guvernul rus a poruncit, că toți aceia, cari sunt bănuți de a sta în serviciul dușmanului și a fi incurcați cu atentatele amintite, să fie spânzurați și împușcați. Astfel peste 2000 de persoane au fost spânzurate și împușcate. Totodată guvernul rus a publicat o listă de mai multe persoane marcante, principi, miniștri ș. a., cari sunt acum deținuți; declarând, că îndată ce se va mai face un atentat, toate persoanele induse în listă vor fi împușcate. Cu terorismul acesta crede guvernul rus, să poată suprima răsvrătirea în contra sa. Se pare însă că aceasta nu merge atât de ușor, căci a sosit știrea că fosta capitală a Rusiei, orașul Petersburga a fost aprins în 12 locuri și stă acuma în flăcări. Pe de altă parte au Rușii greutăți în luptele cu ceho-slovaci și cu englezi. Ceho-slovacii s'au întărit și din Asia înaintează spre inima Rusiei. În timpul din urmă s'au întărit și oștirile rusești, cari nu numai că au oprit înaintarea ceho-slovacilor, ajutați de englezi, francezi și japonezi, ci -iau bătut și au cucerit orașul Kazan, centrul uneltirilor ceho-slovace.

În orice caz situația bolșevichilor se înăsprește tot mai mult, astfel, că ne putem aștepta la mari prefaceri în Rusia.

Războiul.

În luna din urmă, pe lângă învingerile noastre glorioase în Albania, privirile lumii întregi au fost ațintite asupra luptelor între Germani pe deoparte și Francezi, Englezi și Americani pe de altă parte. Reușind dușmanii să oprească înaintarea Germanilor și apoi chiar, să-i silească să se retragă, au început a lăți în lume învingerile lor ca niște victorii triumfale, în urma cărora Germanii vor fi nimiciți și ei, dușmanii, vor dicta pacea. Triumful lor s'a răcit însă, căci Germanii s'au retras numai până linia lor întărită, numită linia Hindenburg, scurtând astfel frontul lor. Dușmanul încearcă să treacă li-

nia aceasta, însă fără a putea isbuti. Astfel din învingerile dușmane s'a ales numai recucerirea unei părți mici a țerii lor piedute.

Dela munte.

În toată țara, la șes, au început recvirările de pâne și dupăcum auzim, de aproape o lună se împărțește acuma regulat pâne la Cernăuți. Numai noi săracii munteni ducem lipsă și mai departe și nu se află nimene, care să se intereseze de soarta noastră, de nevoile noastre, de foamea munteanului. Oare când are de gând stăpânirea, să-și aducă și de noi aminte, să ne trateze tot așa ca și pe cei din orașul Cernăuți, să ne dea și nouă pâne? Au suntem noi mai răi cetățeni decât cei dela Cernăuți sau cetățeni de a doua mână? Noi cerem, ca și muntênilor să se dea pâne odată ca și la ceilalți.

— Și mai avem o plângere. Se spune, că la munte se vor recvira vitele și fânul. Bine, înțelegem, ca să se ia vite dela acela, care are prisos, dară nu dela acei, cari cu o vituță sau cu doue își ascund sărăcia lor. Cerem, ca aceasta să se facă după oareșicare normă și nu după bunul plac al cutărui sau cutărui funcționar. Iar pentru vitele noastre să ni se lase fân, ca să avem cu ce ierna vituțele noastre. Am sărăcit destul, cumpărând pe ultima lețcaie păpușoiu scump la șes. Să ni se cruțe măcar ce ni-a rămas.

Unul pentru mulți.

Despre pace.

Am vorbit în ultimul număr despre pace și trebuie acuma să întregim cele spuse atunci. Într'o foaia însemnată din Viena fostul ministru de externe contele Czernin a scris un articol însemnat, spunând că acesta trebuie să fie ultimul războiu și că după războiu toate împărățiile vor trebui să restrângă miliția, căci de altfel popoarele n'ar fi în stare să plătească atâtea biruri câte ar trebui pentru a putea întreține o armată mare și de a plăti datoriile din războiu. Baronul Burian, ministrul de externe, a ținut iarăși o vorbire politică, în care a spus din nou, că puterile centrale nu vor să cutopească alte țeri, ci se luptă numai pentru a apăra existența lor. Puterile centrale sunt gata orișicând să încheie o pace cinstită, pentru a pune capăt cruzimilor războiului. Acum

și vice-cancelarul german Payer a vorbit despre pace, spunând că Germania nu caută cuceriri, ci se apără numai și e gata să incheie pace, dacă dușmanii vor lăsa țara lor întregă. Să vedem ce vor spune la aceasta dușmanii noștri?

Cântece din războiu.

Cucule cu pene verzi,
Nu cânta noaptea 'n livezi.
Că te-or prinde fetele,
Și ți-or smulge penele.
Cântă cucu 'n păr la vie,
Eu gândesc, că-mi cântă mie,
Dar' el cântă la voinici,
Cari au plecat de aici,
Au plecat în țeri străine,
Unde nu cunoști pe mine.

Păsărică cu cunună
Nu-mi cânta seara pe lună,
Că inima-mi nu-i bună,
Că-i legată cu curele,
Mâncată de multă jele,
Măi badiță Georgiule,
Sămăna-ți-aș vorbile,
Prin toate grădinile,
Să răsară busuioc,
Să-l ieu în mână la joc.
Mândră, la tine 'n grădină
A prins dorul rădăcină.
Eu vreau să-l duc la mine,
Doue rădăcini îl ține,
Și vreau să-l duc acasă,
Doue rădăcini nu-l lasă.
George Lungoci, din Horodnic de sus.

Știri mărunte.

Președintele țării, contele Ezdorf, a plecat în concediu, lăsând conducerea guvernului țării locoșitorului său cons. aulic Dr. Erast nobil de Tarangul.

Dep. Onciul, care s'a întors dela Iași, a plecat la Viena, să ia parte la ședințele parlamentului. D-Sa se va întoarce la începutul lunii lui Octomvrie iarăși la Cernăuți.

Vicariul mitropoliei Vorobchevici a fost primit săptămâna aceasta de Majestatea Sa împăratul în audiență, cu care prilej a adus mulțumirile sale pentru numire și omagiile cleru-

lui bucovinean la cunoștința prea înaltă. După cum ni se comunică din Viena, Luni, în 16 Septembrie a.c. vicariul Vorobchevici va fi hirotisit în episcop. Hirotisirea se va face de metropolitul Repta și de un episcop sufragan din Dalmația.

Liceul i. r. al III-lea de stat, piața Austriei: Admiterea în clasa I. va avea loc în 13 și 14 Septembrie 1918. Candidații se vor anunța între oarele 8 și 10 a. m. și vor prezenta documentele provăzute cu clauză și taxa de admitere în suma de 8 cor. 26 b. Examenele elevilor particulari etc. și primirea în clasele superioare vor avea loc în 13 și 14 Septembrie și vor începe la oarele 8 a. m. Anunțările se fac până la 12 Septembrie.

Distincție. Consilierul aulic și primprocurorul dr. Dimitrie de Tușinschi, căpitan în rezervă, a fost decorat de Majestatea Sa cu medalia de argint pentru merite militare.

Parcelarea moșiei Pătrăuți p. S. Secțiunea insoșirilor dela banca țerii a început parcelearea moșiei Pătrăuți, cumpărată la timpul său de Centrala insoșirilor economice române din Bucovina. Parcelarea, îndrumată și condusă de secretarul Dr. Marcu, merge foarte bine. Până acuma sau parcelat 200 de fălci. Acei țerani, cari voesc să cumpere locuri din moșia aceasta, trebuie să se grăbească, căci peste scurt toate locurile vor fi vândute. Ne bucură să constătam, că din principiu nu se vând locuri la jidani, ci numai la țerani. După cum se dezvoltă parcelarea până acuma, este cu siguranță de așteptat, că toate pierderile Centralei vor fi acoperite și astfel se va realiza ușor mult dorita sanare a Centralei.

Telegrame în Bucovina. Până acuma numai în următoarele locuri sunt admise telegrame particulare: Berhomet p/S, Brodina, Cernăuți 1, Coțman, Lujeni, Nepolocăuți, Plosca, Putna, Rostoki, Seletin, St. Putilla, Straja, Șipot-cam., Stănești de jos, Vicov de jos, Uscie-Putilla, Vășcăuți p/C. și Vijnița. După cum vedem din lista aceasta aproape numai sate rutene sunt admise pentru telegrame particulare. Rostul acestei măsuri nu-l înțelegem. Când se va hotărâ și direcția poștelor, de a admite telegrame particulare și pentru partea românească a Bucovinei?

Curs pentru moașe. La școala pentru moașe se va ținea dela 1 Octomvrie 1918 până la sfârșitul lui Mai 1919 un curs pentru moașe

în limba românească. Țerancele, care voiesc să ieie parte la acest curs trebuie să facă o cerere la comitetul țerii, dela care vor primi și un ajutor de 200 coroane. Cererile trebuie trimise până în 25 Septembrie a. c.

Ornate bisericesti. Aducem onoratului public aminte, că la »Societatea Doamnelor române« din Cernăuți, secția ornatelor bisericesti, se confecționează ornate și alte paramente bisericesti (stichare diaconești, analoghioane, proscomediere, fețe pentru sf. altar, perdele de altar etc.) cu prețurile cele mai convenabile. Se efectuează și reparaturi. Soliditatea și modul artistic al confecționării sunt bine cunoscute. Comandele le primește d-na Victoria Găina, Cernăuți, strada reședinței 12.

Internatul român din Cernăuți. Comitetul soc. pentru cultura și literatura rom. din Bucovina a hotărât redeschiderea internatului de băeți români din Cernăuți cu ziua de 15 Septembrie c. Vor fi admiși 50 de elevi sănătoși, cu conduită bună, cu progres în studii și diligenți. Cererile, dimpreună cu actul de naștere, certificatul de școală și certificatul de pauperitate, se vor înainta prin direcțiunea internat. de băeți rom., str. Lumea nouă 24, Cernăuți, până în 5 Septembrie c. Taxele lunare sunt între 20—100 coroane; viptul de acasă. Sunt 10 locuri gratuite. Direcțiunea internatului.

Reedificarea României. Studiul, apărut sub titlul acesta din pana măiastră a dep. Onciul în gazeta noastră, a apărut în broșură. Se poate comanda la administrația noastră.

Internatul de băeți din Cernăuți caută un bucatar, un portar și un servitor. A se anunța la direcțiunea internatului în Cernăuți, str. lumea nouă 24.

Nr. 4849/18.

Publicațiune de concurs.

La 10 Octombrie a. c. se redeschide școala agronomică cu limba de propunere română din Rădăuț, în care însă elevilor de naționalitate germăna li se predă învățământul în limba germană.

Această școală are de scop, de a mijloci tinerilor, mai ales băieților de țaran, cari au absolvat cu succes școala poporală în legătură cu cunoștințele câștigate în aceasta, cele mai de trebuință învățături de economie agricolă și de a lărgi cunoștințele lor de până acuma prin exerciții potrivite în lucrări și îndeletniciri de

ale gospodăriei într'atâta, ca să fie ei apoi singuri în stare să poarte o gospodărie țărănească după principii economice raționale.

Pentru primirea în școala agronomică se recer conform § 5 din statute următoarele documente:

1. despre o vârstă de 14—18 ani.
2. certificatul de indigenat într'o comună a Bucovinei.
3. o declarațiune a părinților eventual a tutorilor prin care aceștia consimțesc la primirea copilului resp. pupilului lor în școală și la supunerea acestuia sub legile disciplinare școlare.
4. absolutoriul dela școala poporală, ca dovadă cumcă petentul a absolvat cu succes școala poporală și și-a câștigat astfel pregătirea necesară pentru a putea fi primit în școala agronomică.
5. o adeverință a primăriei comunale despre starea materială a petentului și a părinților săi, prin care adeverință n'are însă să se înțeleagă nici decum un testimoniu de sărăcie.
6. un certificat de sănătate eliberat de medicul comunal și întărit de medicul districtual, prin care se adeverește, cumcă petentul e pe deplin sănătos și pentru vârsta lui pe deplin dezvoltat, pentru a putea îndeplini lucrul recerut.

Școala agronomică este un internat, în care elevii primesc învățământ, locuință, încălzit și luminat, întreagă întreținere afară de făină, care vor trebuie elevii să și-o aducă de-acasă, și în caz de îmbolnăvire mai ușoară și căutare medicală.

Pentru aceasta vor plăti elevii, afară de aceea, cărora li se acoardă locuri gratuite, un onorar de 60 coroane la lună.

Îmbrăcămintea necesară și schimburi trebuie elevii să și aducă de-acasă, tot așa să grijască singuri de spălatul rufelor.

Pentru cursul actual adecă pentru 2 ani începând cu 10. Octombrie 1918 sunt de ocupat 8 locuri gratuite și 15 locuri cu plată.

Locurile gratuite se vor oferi mai ales fiilor de țaran.

Cererile pentru primirea în școala agronomică dimpreună cu toate documentele recerute pentru primire cât și petițiunile pentru acordarea de locuri gratuite în internat, cari trebuiesc adresate comitetului țării, sunt a se preda personal direcțiunei școalei agronomice din Rădăuț până cel târziu 25 Septembrie a. c.

Cernăuț, la 6 Septembrie 1918.

Căpitanul țării:

Hormuzaki m. p.

**Calendar
Septembrie 1918.**

Ziua	Calendarul vechiu	Cel nou
Duminică	2 M. Mamant	15
Luni	3 M. Antim	16
Marți	4 M. Vavila	17
Miercuri	5 Pr. Zaharia	18
Joi	6 Min. Arh. Mihail	19
Vineri	7 M. Zozont	20
Sâmbătă	8 (†) Nașterea Mariei	21
Duminică	9 † Ioachim și Ana	22
Luni	10 M. Minodora	23
Marți	11 C. Teodora	24
Miercuri	12 M. Autonom	25
Joi	13 M. Cornelia Sut.	26
Vineri	14 (†) Înălț. S. Cruți	27
Sâmbătă	15 † M. Nichita	28

Publicare de concurs.

Pentru acordarea de 10 (zece) stipendii de câte 200 coroane, încuviințate de înalta dietă cu hotărârea din 20 Aprilie 1877, pentru țerance, care sunt indignate într'o comună din Bucovina și frecventează școala pentru moașe din Cernăuți, se publică concursul pentru cursul care se va ținea dela 1 Octomvrie 1918 până la 31 Maiu 1919.

Dreptul de a cere un stipendiu au petentele, care documentează:

1. prin un atestat al primariului, întărit de prefectura c. r., că au indigenitatea într'o comună rurală din Bucovina și că sunt din starea țerănească;

2. prin un testimoniu de naștere sau de botez, că n'au trecut vârsta de 40 de ani;

3. integritatea lor prin un testimoniu de moralitate, întărit de o diregătorie;

4. aptitudinea lor fizică prin un atestat de sănătate dela medicul oficios pe lângă prefectura districtuală și prin un bilet de vărsat.

5. Petentele trebuie să se oblige prin un revers, că după absolvirea cursului pentru moașe, cel puțin prin zece ani vor face meseria de moașă într'o comună rurală din Bucovina.

Deoarece în anul școlar 1918/19 se va preda învățământul numai în limba română și germană, se vor considera la acordarea stipendiilor numai astfel de petente, care cunosc limba română sau germană.

Petentele la aceste stipendii au să înainteze cererile lor, cu alegatele induse sus, până la 25 Septemvrie a. c., direct la comitetul țerii.

Dela Comitetul țerii al ducatului Bucovina.

Un bucatar, un portar și un servitor se caută pentru internatul de băeți român din Cernăuți, str. Lumea nouă 24.

Administrația internatului.

Internist și medic pentru femei

Dr. Gustav Schifter

s'a întors și ordonează, ca înainte, zilnic dela orele
2-4 d. m. în Cernăuți,

strada domnească Nr. 22.

Dr. Bernhard Grünfeld

ordonează dela orele 2-4 d. m.

str. crinilor 3, etaj. III, ușa 18 (pasajul Beck).

4-10

Dr. Antonie Grünfeld-Biedermann

ordonează dela orele 10-12 i. m.

str. primăriei 4 etaj. III, ușa 18 (pasajul Beck).

Ordinațiuni discrete pentru boli venerice dela orele 4-5 d. m.

La institutul Röntgen

(razele x)

al doctorului

Goldfeld,

Cernăuți, strada poștei Nr. 1,

se primesc cercetări cu razele x (Röntgen) la boale de plămâni, inimă, stomac precum și alte boale interne.

O societate de asigurare pe viață din țară

de primul rând caută un

reprezentant

în loc pentru propagarea întocmirilor sale de solitudine foarte moderne și fără concurență,

accesibile tuturor cercurilor din orice funcțiune.

Funcționari de călătorie din orice branșă află aice lucru profitabil.

Oferte detaliate la administrație.

Feresteie pentru lemne, mori

cu vapor sau pe apă se cumpără sau se iau în arândă.

Lemn de clădit, lemne de ars,

se cumpără în orice cantitate.

Oferte de adresat la „Ostbank“, „Ostaustrilacă
bancă agrară și industrială“,

Cernăuți, str. domnească Nr. 2.